

วิธีการเก็บรักษาเหรียญ

การเก็บรักษาเหรียญคุณค่าของเหรียญโดยทั่วไปแล้ว จะถูกกำหนดโดยสภาพความสมบูรณ์ เหรียญเก่าที่มีสภาพเหมือนกับที่เพิ่งผลิตออกมาจากโรงกษาปณ์ใหม่ๆย่อมมีคุณค่าสูงกว่า เหรียญชนิดเดียวกันที่ถูกใช้มานานจนเกิดรอยขีดข่วน ชำรุด หรือ มีตำหนิ เงินโบราณหลายชนิด เช่น เงินพดด้วง เงินเจียง เงินกรีก โรคนุ ซึ่งมียุคนับร้อย จนถึงหลายพันปี ซึ่งถูกขุดขึ้นมา ด้วยผ่านกาลเวลาอันยาวนาน แล้งตกทอดกันมา จนถึงปัจจุบันย่อมผ่านการใช้จ่ายมามากบ้าง น้อยบ้าง หรือไม่ได้ถูกใช้เลยก็มี สภาพของเหรียญเหล่านี้ จึงต่างกันคุณค่าก็ต่างกันไปตามสภาพเช่นเดียวกัน ในปัจจุบันนี้ มีผู้นิยมสะสมเหรียญเพิ่มมากขึ้น นับเป็นสิ่ง ที่น่ายินดีที่จะได้มาร่วมกันอนุรักษ์ เก็บรักษาเหรียญ อันเปรียบเหมือนหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ให้คงสภาพ เดิมในปัจจุบันให้ยาวนานที่สุด

เหรียญกษาปณ์ และเหรียญที่ระลึก ล้วนทำด้วยโลหะ ซึ่งคงทนต่อสภาพอากาศ และสิ่งแวดล้อม ที่แปรเปลี่ยน ได้ดีกว่าแสตมป์ และ ธนบัตรการเก็บรักษาเหรียญเหล่านี้ จึงง่ายคล้ายกังวลลงได้ อย่างไรก็ตาม ยังคงมีปัจจัยหลายอย่าง ที่ทำให้เหรียญเสื่อมสภาพลงโดยที่คาดไม่ถึงได้ เพื่อให้คุณค่าของเหรียญไม่ลดลง โดยไม่ได้ตั้งใจ จึงขอเสนอเหตุปัจจัย ที่ทำให้เหรียญเสื่อมสภาพลง พร้อมทั้งวิธีการเก็บรักษา เพื่อให้เหรียญ คงสภาพเดิมได้นานที่สุด หรือเพื่อชะลอการเสื่อมสภาพ ให้ได้ยาวนานที่สุดไม่ให้เสียหายเพราะน้ำมือของเราเอง

ปัจจัยที่ทำให้เหรียญเสื่อมสภาพ

๑. ความชื้น
๒. น้ำ
๓. ความร้อน
๔. แสงสว่าง
๕. อากาศ
๖. สารเคมี อันประกอบด้วย กรด ต่าง
๗. เหมือง
๘. สัตว์ต่างๆ เช่น มด หนู แมลงสาบ
๙. ฝุ่นละออง
๑๐. การตกหล่น กระทบกระแทก และการขีดถูเหรียญ
๑๑. ไฟ

วิธีการเก็บรักษาเหรียญ

๑. เก็บในที่ๆ อากาศแห้งที่สุด โดยใช้ถุง หรือ ภาชนะอื่นที่ปิดสนิท อากาศเข้าไม่ได้ แล้วใช้สารดูดความชื้น ที่ไม่มีไอพิษเช่น ซิลิกาเจล ควบคุมความชื้นสัมพัทธ์ให้ต่ำกว่า ๔๕% ไม่ควรเก็บไว้ในห้องอับชื้น อัน อาจเกิดเห็ด รา หรือเป็นทำรังของมดปลวกได้ เก็บในที่ๆควบคุมอุณหภูมิได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ไม่ควร เก็บไว้ในห้องที่ปรับอากาศบางเวลาเพราะว่าเมื่อปิดเครื่องปรับอากาศแล้ว จะทำให้หยดน้ำมาเกาะที่ ผิวเหรียญได้
๒. หมั่น ตรวจสอบตราดูแลความสะอาดบริเวณที่เก็บ ไม่ให้มีเศษอาหารตกค้าง ไม่ให้รกรุงรัง เป็นที่อาศัยของ

มด หนู และแมลงต่างๆ หลีกเลี่ยงการสัมผัสกับบรรยากาศ โดยใส่ตลับ ซองพลาสติก หรือ ซอง
เหรียญ (Mount) แล้วปิดผนึกไม่ให้อากาศเข้าได้ไม่ควรผนึกแน่นเกินไปจนกดทับตัวเหรียญ

๓. ไม่วางทับซ้อนกัน ควรวางแยกจากกัน ระวังไม่ให้เหรียญกระทบ ชูดชิดกัน
๔. ไม่ควรเคลือบผิวเหรียญด้วยสารใดๆ เพราะทำให้สารเหล่านี้ ติดกับผิวเหรียญ เมื่อลอกออก จะทำให้
ผิวเสียหายได้
๕. การ หยิบจับ ควรใช้ถุงมือป้องกันเหงื่อติดตัวเหรียญ หรือ ถ้าต้องใช้มือจับ ควรจับที่ขอบเหรียญ โดย
ล้างมือให้สะอาดด้วยสบู่แล้วเช็ดให้แห้งเสียก่อน เมื่อหยิบจับควรระวังไม่ให้ตก เมื่อเคลื่อนย้ายควรวาง
บนถาด ที่ปูด้วยผ้านุ่มที่ปราศจากสารเคมี
๖. ห้ามใช้กาบ หรือ เทปกาว ติดตัวเหรียญ
๗. ตู้เก็บหรือตู้จัดแสดง ต้องปราศจากสารระเหย เช่น แลคเกอร์ หรือ ยาฆ่าแมลง และ ต้องปิดสนิท
๘. ตู้ เก็บเหรียญเงิน ควรอยู่ห่างพื้นดินมากๆ ไม่ควรอยู่ใกล้ห้องน้ำ ท่อระบายน้ำ และ น้ำเน่า ฐานตู้จัด
แสดงควรใช้ผ้าชุบสารละลายตะกั่วอะซีเตท ($PbAcO$) เพื่อป้องกันก๊าซไข่เน่า จากบรรยากาศที่ทำให้
ผิวเงินดำได้ ไม่เก็บเหรียญที่เป็นสนิมปะปนกับเหรียญสภาพดี เพราะสนิมสามารถลามไปติดเหรียญได้
ยิ่งถ้าร้อนชื้น จะทำให้เกิดสนิมเร็วขึ้น

